

Kursbeskrivning Examensarbete

Inledning

I juristutbildningen ingår att du som student ska skriva ett examensarbete om 30 högskolepoäng. Som termen antyder avslutar examensarbetet utbildningen. Arbetet kan sägas utgöra ett så kallat gesällprov där du ska visa att du har den akademiska färdigheten och förmågan att identifiera, formulera och analysera ett komplext problem i ett rättsligt perspektiv samt att dra slutsatser av detta.

Tanken med den föreliggande kursbeskrivningen är att den i tillägg till kursplanen ska utgöra en samlad framställning för dig som önskar förbereda dig inför examensarbetet samt genomföra kursen på ett bra sätt. Nyckeln till framgång vid författandet av ett examensarbete ligger ofta i god framförhållning och planering. Erfarenheten är emellertid att det inte sällan brister i planeringen och att många studenter kommer igång alldeles försent med arbetet. Kursbeskrivningen innehåller däremot inte några regelrätta råd om hur du rent tekniskt bör skriva examensarbetet. Dessa frågor behandlas istället inom ramen för den litteratur som återfinns i kurslitteraturlistan samt i undervisningen på kursen. Vid eventuell motstridig information i kursplanen och kursbeskrivningen gäller att den förstnämnda har företräde. Ta därför alltid del av såväl kursplanen som kursbeskrivningen.

Den nu aktuella kursbeskrivningen ersätter tillsammans med den nya kursplanen tidigare dokument på kurshemsidan från och med höstterminen 2018.

Förberedelser inför examensarbetet

Informationsmöte

Inför kursen Examensarbete arrangeras ett informationsmöte. Eftersom kursen kräver att du som student förbereder ansökan till kursen genom att bilda dig en uppfattning om det rättsliga problem du önskar behandla i examensarbetet samt den metod och det material du avser att använda hålls två informationsmöten per läsår. Vid mötena som äger rum utanför kursens ram går kursföreståndaren tillsammans med kursadministratören igenom de praktiska detaljerna rörande kursen och vad som krävs i form av förberedelser. Mötena hålls under höst- respektive vårterminens B-period. Det råder inte något obligatoriskt närvarokrav, men det rekommenderas att du som blivande student på kursen deltar. Mötena ger dig också tillfälle att ställa frågor angående den kommande kursen.

Juridiska institutionen

Val av inriktning

I ansökan till kursen ska du ange vilken inriktning du önskar skriva ditt examensarbete. Planeringen av examensarbetet börjar egentligen redan vid valet av specialkurser. Genom att juristexamen utgör en så kallad akademisk yrkesexamen avviker utbildningen på Juristprogrammet något från vad som allmänt gäller för kandidat- och magisterexamina. Utbildningen på programmet kan i ett pedagogiskt perspektiv delas in i fyra faser fördelade på den grundläggande och avancerade nivån: Den första fasen utgörs av Juridisk introduktionskurs (JIK). Kursen utgör en grundläggande introduktion till rättsvetenskapen och de studier som sedan följer inom ramen för programmet. Här ställs frågor som: Vad är rättsvetenskap? Vilken roll och funktion har juridiken i samhället? Även grundläggande kunskap om rättskällorna samt juridisk metod lärs ut här. I den andra fasen lärs grundläggande materiell rätt och juridisk metod ut. Som student ges du även ett teoretiskt och historiskt perspektiv på rätten genom studierna i allmän rättslära och rättshistoria. Inom ramen för rättsinformatiken lyfts det tvärdisciplinära och tvärvetenskapliga perspektivet fram. De obligatoriska kurserna i form av JIK– Allmän rättslära kan sägas innefatta kunskaper och färdigheter som samtliga jurister måste ha med sig ut i yrkeslivet. Kurserna JIK–Förvaltningsrätt med förvaltningsprocessrätt ges på grundläggande nivå medan kurserna Rättsinformatik och Allmän rättslära utgör kurser på avancerad nivå. Under den tredje fasen i studierna ges du sedan möjlighet att fördjupa din kunskap och dina färdigheter inom valda områden. Som avslutning på utbildningen författar du sedan ditt examensarbete på ett självvalt tema. Schematiskt kan indelningen beskrivas på följande sätt:

Grundläggande nivå	Fas 1	JIK
	Fas 2	Europarätt Statsrätt Civilrätt A–D Associationsrätt Skatterätt Straffrätt Processrätt Folkrätt Internationell privaträtt Rättshistoria Förvaltningsrätt med förvaltningsprocessrätt
Avancerad nivå		Rättsinformatik Allmän rättslära
	Fas 3	Specialkurser

Fas 4   Examensarbete

De olika faserna har ett nära samband med varandra. De grundläggande studierna övergår i en specialisering som sedan mynnar ut i examensarbetet. Som student bör du således redan mot slutet av den andra fasen börja planera vilka specialkurser du önskar läsa och i förlängningen inom vilket område du önskar skriva sitt examensarbete. Specialkurserna är tillsammans med de obligatoriska kurserna tänkta att ge dig en god grund att stå på vid planeringen och genomförandet av examensarbetet. Rent praktiskt kan det vara en god idé att du diskuterar lämpliga teman för examensarbetet med en lärare inom det aktuella ämnet redan under specialkurserna. Det behöver inte betyda att du måste formulera en exakt frågeställning, men du bör ändå ha någon uppfattning om det kommande projektet och vilka frågeställningar som är lämpliga att ta sig an.

Registrering

Den som önskar skriva sitt examensarbete ska registrera sig på kursen via **antagning.se**. Sista ansökningsdag för de kurser som påbörjas under höstterminen (A+B-period och B+A-period) är **15 april**. Ansökan öppnar den 15 mars. Sista ansökningsdag för de kurser som påbörjas under vårterminen är **15 oktober**. Här öppnar ansökan den 15 september. Någon efterregistrering kommer inte att äga rum. Den student som av någon anledning inte har registrerat sig när ansökningsperioden löper ut måste vänta till nästa ansökningsomgång. Examensarbetet ska självständigt planeras och författas inom huvudområdet rättsvetenskap med någon av följande inriktningar:

Allmän rättslära

Civilrätt

- Allm. och spec. förmögenhetsrätt
- Arbetsrätt
- Associationsrätt
- Familjerätt
- Fastighetsrätt
- Immaterialrätt och marknadsrätt

Europarätt

Folkrätt

Internationell privaträtt

Miljörätt

Offentlig rätt

Processrätt

Rättshistoria

Rättsinformatik

Skatterätt

Straffrätt

Organisatoriskt behandlas statsrätten och förvaltningsrätten som en inriktning (offentlig rätt). Om du väljer att författa examensarbetet i civilrätt måste även en särskild inriktning väljas. Om du planerar att i examensarbetet behandla ett tema som kan sägas utgöra en kombination av två inriktningar bör du rådgöra med en lärare i något av ämnena angående detta innan du i ansökan anger önskad inriktning.

Vid anmälan ska du även ladda upp en blankett där du bland annat i rangordning anger inom vilka tre inriktningar du önskar författa ditt examensarbete (ifråga inriktningen Civilrätt utgör varje särskild inriktning ett alternativ). Därutöver beskrivs kortfattat vilken frågeställning du som student avser att behandla i uppsatsen. Blanketten kan hämtas på kurshemsidan.

OBS: Har blanketten inte laddats upp på antagning.se senast en vecka efter sista ansökningsdag kommer ansökan att betraktas som ofullständig och därför inte beaktas.

Även om du som student har anmält att du önskar författa ditt examensarbete med en viss inriktning gäller att du inte är garanterad detta. Du är heller inte garanterad att placeras i en viss grupp. Institutionen söker bereda så många som möjligt tillfälle att skriva med önskad inriktning samt organisera grupperna efter detta, men vid kapacitetsbrist kan du som student behöva skriva med en annan inriktning eller placeras i en annan grupp med en annan handledare. Vid kapacitetsbrist inom ett ämne kommer urvalet avseende en viss inriktning att göras med utgångspunkt i första hand i antalet specialkurser som studenten har inom ämnet och i andra hand antalet högskolepoäng på juristprogrammet. I tredje hand kan även det även tas hänsyn till andra kurser som har relevans för examensarbetet. Viktigt att tänka på vid valet mellan olika inriktningar är om det tema som du som student tänker behandla kan passa in i flera inriktningar. Den som exempelvis önskar skriva om skadestånd i samband med brott kan i princip ha en handledare med kompetens inom antingen straffrätt eller civilrätt (skadeståndsrätt). Eftersom det ofta är brist på handledare inom straffrätt kan det här vara idé att välja inriktningen civilrätt i första hand och straffrätt i andra hand. Andra frågeställningar kan vinklas mot allmän rättslära eller rättshistoria. Den som är intresserad av straffrättsliga frågeställningar kan exempelvis välja att inom ramen för examensarbetet behandla rättsfilosofiska frågeställningar rörande brott och straff eller frågeställningar rörande straffrättens historiska utveckling.

Inför kursen delas sedan studenterna in ämnesvis i grupper om cirka fem studenter samtidigt som handledare utses. Till skillnad mot tidigare behöver du som student således inte själv ordna handledare. Studenten följer sedan den gruppen under hela kursen och har normalt samma handledare. Viss uppdelning i handledarskapet kan förekomma på det sättet att en lärare svarar för grupphandledningen medan andra lärare svarar för den individuella handledningen. Observera att det är mycket viktigt att du inte anmäler dig till kursen förrän du är säker på att du kommer att författa examensarbetet under den period som anges i anmälan. I annat fall försvårar du planeringen av seminarieundervisningen samt upptar handledarkapacitet som sedan inte utnyttjas. Likaså är det viktigt att du som student genast anmäler ändrade förhållanden till kursadministratören om du efter anmälan ändå inte avser att följa kursen.

Annars försvåras administrationen av grupperna och i värsta fall kan du hindra en annan student från att skriva i ämnet.

Dispens från förkunskapskraven

För att få registrera sig på kursen krävs att du uppfyller de förkunskapskrav som föreskrivs i kursplanen. Det är möjligt att ansöka om dispens från förkunskapskravet, men dispenspraxis är mycket restriktiv. Anledningen till detta är som inledningsvis nämndes att examensarbetet utgör ett gesällprov som är tänkt att avsluta utbildningen och att det således krävs för genomförandet av ett sådant arbete att du som student har nödvändiga förkunskaper. Ansökan om dispens från förkunskapskraven lämnas till utbildningskansliet.

Arbetet under kursen

Planeringsfasen

Kursen är uppdelad i tre faser: planeringsfasen, genomförandefasen och examinationsfasen. Det grundläggande syftet med den inledande planeringsfasen är att du ska komma igång med uppsatsarbetet på ett tidigt stadium samt få hjälp med framförallt problemformulering, och metodval. Under planeringsfasen ges inledningsvis ett antal föreläsningar och workshops om teori, metod och informationssökning. Tanken med dessa är att du ska få en orientering i vilka krav som kan ställas på en akademisk uppsats på avancerad nivå. Här behandlas frågor som berör

- ämnesval och ämnesavgränsning,
- metod och material,
- framställning och argumentation,
- språk och formalia.

Den kunskapen kan sedan ligga till grund för utformningen av den projektpromemoria som du förväntas presentera vid det projektseminarium som avslutar planeringsfasen. I praktiken förväntas projektpromemorian utgöra det första utkastet till inledningskapitlet i examensarbetet. Den ska innehålla en djupare diskussion av valet av uppsatstema och frågeställning, metod och material samt ett utkast till disposition av de resterande delarna av uppsatsen. Promemorian laddas upp i Fastreg Forum inför projektseminariet (projektpromemoria 1+författarnamn) senast det datum som anges i schemat för kursen. Vid projektseminariet förväntas samtliga deltagare ha läst varandras projektpromemorior samt vara beredda att ingående diskutera dessa. Varje promemoria ges ett diskussionsutrymme om cirka 25 minuter.

På grundval av den kritik som framkommit omarbetar du sedan din projektpromemoria och laddar på nytt upp den i Fastreg Forum senast en vecka efter projektseminariet (projektpromemoria 2+författarnamn).

Genomförandefasen

Det primära arbetet under genomförandefasen består givetvis i författandet av uppsatsen. Uppsatsen skrivs i den wordmall som återfinns på kurshemsidan. Här finns även en bruksanvisning för hur mallen används. Det finns inte några formella krav avseende uppsatsens längd. För att diskussionen i uppsatsen ska få erforderligt djup rekommenderas att uppsatsen uppgår till 18 000–20 000 ord (50–55 A4-sidor). Rekommendationen avser uppsatsens brödtext inklusive fotnoter, men exklusive eventuellt förord, innehållsförteckning och källförteckning samt eventuella bilagor. Uppsatsen ska innehålla en sammanfattning på engelska. Har uppsatsen författats på engelska kan även en svensk sammanfattning ingå.

I mitten av genomförandefasen samlas studentgruppen för ett avstämningsseminarium. Inför avstämningsseminariet laddas det befintliga utkastet upp i Fastreg (inlämningsdatum anges i kursschemat, filen märks Utkast+författarnamn). Utkastet bör omfatta cirka halva uppsatsen. Seminariet ägnas åt att mot bakgrund av den valda frågeställningen och metoden diskutera framställning och argumentation. Du bör som student även vara beredd att redogöra för det fortsatta arbetet med uppsatsen. Seminariet tar cirka sex timmar i anspråk och varje uppsats ägnas cirka 45 minuter.

Under genomförandefasen ges även viss individuell handledning. Den utgör en särskild undervisningsform som i hög grad är studentstyrd. Handledaren utgör studentens stöd i arbetet med uppsatsen. Genom den individuella handledningen får du som student råd och synpunkter på just ditt eget arbete. Exempelvis kan den individuella handledningen ägnas åt att diskutera vissa specifika frågeställningar eller vissa specifika avsnitt i uppsatsen där du som student behöver råd och synpunkter. Det är viktigt att betona att det är du som student som har det primära ansvaret för att driva arbetet med uppsatsen framåt. Studenten träffar normalt sin handledare vid två tillfällen för individuell handledning. Ett handledningstillfälle uppgår till 45 minuter. Den individuella handledningen är frivillig och planeras in tillsammans med handledaren (lämpligen i samband med projektseminariet). Handledningstillfällena kan förläggas såväl inför som efter avstämningsseminariet.

I uppsatsarbetet kan även ingå att du gör praktik. Praktikinslaget har till syfte att ge dig som student kunskaper och insikter som du behöver för att författa examensarbetet. Praktiken ska framstå som ett direkt och nödvändigt led i arbetet med uppsatsen. Det måste således finnas ett mycket nära samband mellan praktiken och uppsatsförfattandet. Det kan exempelvis vara fråga om att det är nödvändigt att samla in visst material till uppsatsen genom vissa fältundersökningar. Det är inte tillräckligt att studenter som författar sitt examensarbete inom exempelvis familjerätt rent allmänt praktiserar på en advokatbyrå som arbetar med den typen av ärenden. Den student som önskar göra en sådan mer allmän praktik hänvisas istället till att söka de fristående kurserna Juridik & Praktik 15 respektive 30 hp. Det ställs samma krav på examensarbetet beträffande kvalitet och omfattning som på de examensarbeten som författas utan praktikinslag. Den sammanlagda praktiken får uppgå till maximalt tre veckor (120 timmar) och ska förläggas till genomförandefasen. Studenten ansöker själv om praktikplats, men denna ska god-

kännas av grupphandledaren innan praktiken påbörjas. Praktikhandledaren ska efter genomgången praktik utfärda ett intyg om detta.

Cirka en månad före examinationsseminariet träffar du på nytt studenterna i gruppen för ett avslutande korrekturseminarium. Seminariet leds av handledaren och tar cirka sex timmar i anspråk. Din uppsats förväntas då vara så gott som färdigskriven. Inför korrekturseminariet laddar du upp uppsatsen i Fastreg Forum (inlämningsdatum anges i kursschemat). Samtliga studenter i gruppen förväntas ha läst samtliga uppsatser. Vanligtvis tilldelas sedan tre studenter uppgiften att under seminariet tillsammans med författaren ingående diskutera uppsatsen och komma med konstruktiv kritik på texten (rollfördelningen framgår av kursschemat). Till grund för diskussionen bör bedömningskriterierna ligga. Den femte studenten intar rollen av åhörare. Han eller hon bör notera kritiken eftersom han eller hon normalt kommer att ha rollen som opponent på examinationsseminariet. Varje uppsats ägnas cirka 50 minuter.

Examinationsfasen

Inför examinationsseminariet laddar studenten upp uppsatsen dels i Fastreg Forum, dels Fastregs modul för inlämning av examensarbeten. Filerna laddas upp i pdf-format samt märks Examensarbete+författarnamn. Den fil som laddas upp i Fastreg Forum ska ha plagiatkontrollerats i Urkund. Den fil som laddas upp i Fastregs modul för inlämning av uppsatsarbeten är den uppsats som sedan betygsätts av examinator. Det är mycket viktigt att versionerna är identiska. Vid eventuell diskrepans gäller att det är den version som laddats upp för examination som betygsätts. Inlämningsdatum framgår av schemat för kursen.

Ett examinationsseminarium tar cirka fem timmar i anspråk. Varje uppsats ägnas normalt cirka 45 minuter. Vid examinationsseminariet tilldelas normalt den opponent som varit åhörare under korrekturseminariet rollen som opponent. Respondenten (författaren) ges först tillfälle att komma med korrigeringar. Därefter granskar opponenter uppsatsen på grundval av betygsriterierna och ställer frågor till respondenten. Sammanlagt beräknas detta ta cirka 30 minuter i anspråk. Därefter lämnar respondenten normalt rummet medan de övriga tre studenterna diskuterar uppsatsen och bedömer denna tillsammans med examinator under ca 10 minuter (om examinator beslutar detta kan författaren även vara närvarande under överläggningen, författaren deltar då inte i diskussionen). Som avslutning på seminariet kallas respondenten in och de tre övriga studenterna i gruppen lämnar kritik på uppsatsen i enlighet med betygsriterierna. Examinator är dock inte bunden av studenternas argumentation utan sätter själv betyget senast tre veckor efter seminariet. Examinators bedömning framgår av betygsprotokollet.

Betygsättning

Av betygsprotokollet framgår till att börja med vilka *bedömningskriterier* examinator ska ta fasta på vid examinationen av uppsatsen, det vill säga *vilka faktorer som ska bedömas*. Som exempel kan nämnas att metoden enligt betygsprotokollet utgör en faktor i bedömningen av ett examensarbete. Det betyder således att som ett moment i examinationen av uppsatsen har

examinator att bedöma valet av metod, diskussionen av metoden samt användningen av denna. Hur dessa faktorer sedan bedöms styrs av *betygskriterierna*. Betygskriterierna tar med andra ord sikte på *kvaliteten* i metodvalet, diskussionen av metoden samt användningen av denna. Förhållandet mellan bedömningskriterierna och betygskriterierna är följande:

Bedömningskriterium	Betygskriterium
Problemformulering	<p>AB: Uppsatsens tema framstår som mycket välvalt samt motiveras på ett mycket bra sätt. Problemformuleringen är mycket tydlig och skarp samt väl avgränsad. Det framgår mycket tydligt vad författaren önskar uppnå med diskussionen i uppsatsen.</p> <p>BA: Uppsatsens tema framstår som välvalt samt motiveras på ett bra sätt. Problemformuleringen är tydlig och skarp samt väl avgränsad. Det framgår tydligt vad författaren önskar uppnå med diskussionen i uppsatsen.</p> <p>B: Uppsatsens tema framstår som i huvudsak välvalt samt motiveras på ett i huvudsak bra sätt. Problemformuleringen är i huvudsak tydlig och skarp samt väl avgränsad. Det framgår i huvudsak tydligt vad författaren önskar uppnå med diskussionen i uppsatsen.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Faktakunskap och insikt i ämnet	<p>AB: Faktainnehållet i uppsatsen framstår som mycket relevant i förhållande till problemformuleringen och visar på en mycket god insikt i rättsområdet samt i dess förhållande till andra delar av rättssystemet och samhället i övrigt.</p> <p>BA: Faktainnehållet i uppsatsen framstår som relevant i förhållande till</p>

	<p>problemformuleringen och visar på en god insikt i rättsområdet samt i dess förhållande till andra delar av rättssystemet och samhället i övrigt.</p> <p>B: Faktainnehållet i uppsatsen framstår som i huvudsak relevant i förhållande till problemformuleringen och visar på en i huvudsak god insikt i rättsområdet samt i dess förhållande till andra delar av rättssystemet och samhället i övrigt.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Framställning	<p>AB: Framställningen är mycket väl sammanhängande med en mycket tydlig och logisk disposition koncentrerad till de centrala frågeställningar som gör sig gällande inom ramen för problemformuleringen.</p> <p>BA: Framställningen är väl sammanhängande med en tydlig och logisk disposition koncentrerad till de centrala frågeställningar som gör sig gällande inom ramen för problemformuleringen.</p> <p>B: Framställningen är i huvudsak väl sammanhängande med en i huvudsak tydlig och logisk disposition koncentrerad till de centrala frågeställningar som gör sig gällande inom ramen för problemformuleringen.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>

Material	<p>AB: Det material som författaren har använt sig av framstår som mycket relevant i förhållande till den valda problemformuleringen. Urvalet av material visar att författaren har gjort en mycket noggrann inventering av källmaterialet på området.</p> <p>BA: Det material som författaren har använt sig av framstår som relevant i förhållande till den valda problemformuleringen. Urvalet av material visar att författaren har gjort en noggrann inventering av källmaterialet på området.</p> <p>B: Det material som författaren har använt sig av framstår som i huvudsak relevant i förhållande till den valda problemformuleringen. Urvalet av material visar att författaren har gjort en i huvudsak noggrann inventering av källmaterialet på området.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Metod	<p>AB: Metoden framstår i förhållande till den valda problemformuleringen som mycket välvald. Metoden diskuteras och konkretiseras med hänsyn till den valda problemformuleringen på ett sådant sätt att en mycket god förtrogenhet med valda metoden uppvisas. Den valda metoden återspeglas på ett mycket gott sätt i framställningen.</p> <p>BA: Metoden framstår i förhållande till den valda problemformuleringen som välvald. Metoden diskuteras och konkretiseras med hänsyn till den valda problemformuleringen på ett sådant sätt att en god förtrogenhet</p>

	<p>med valda metoden uppvisas. Den valda metoden återspeglas på ett gott sätt i framställningen.</p> <p>B: Metoden framstår i förhållande till den valda problemformuleringen som i huvudsak välvald. Metoden diskuteras och konkretiseras med hänsyn till den valda problemformuleringen på ett sådant sätt att en i huvudsak god förtrogenhet med valda metoden uppvisas. Den valda metoden återspeglas på ett i huvudsak gott sätt i framställningen.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
<p>Analys och argumentation</p>	<p>AB: Den rättsliga argumentationen är mycket tydlig, systematisk och logisk. Argumentationen uppvisar en mycket hög grad av självständighet och en mycket god förmåga att problematisera olika rättsliga frågeställningar med utgångspunkt i materialet.</p> <p>BA: Den rättsliga argumentationen är tydlig, systematisk och logisk. Argumentationen uppvisar en hög grad av självständighet och en god förmåga att problematisera olika rättsliga frågeställningar med utgångspunkt i materialet.</p> <p>B: Den rättsliga argumentationen är i huvudsak tydlig, systematisk och logisk. Argumentationen uppvisar en tillfredsställande grad av självständighet och tillfredsställande förmåga att problematisera olika rättsliga frågeställningar med utgångspunkt i materialet.</p>

	<p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Slutsatser	<p>AB: Slutsatserna anknyter i mycket hög grad till den inledande problemformuleringen samt framstår som mycket väl underbyggda med hänsyn till den argumentation som har förts i uppsatsen. Slutsatserna sätts på ett mycket gott sätt in i en större relevant samhällelig och/eller vetenskaplig kontext.</p> <p>BA: Slutsatserna anknyter i hög grad till den inledande problemformuleringen samt framstår som väl underbyggda med hänsyn till den argumentation som har förts i uppsatsen. Slutsatserna sätts på ett gott sätt in i en större relevant samhällelig och/eller vetenskaplig kontext.</p> <p>B: Slutsatserna anknyter i tillfredsställande grad till den inledande problemformuleringen samt framstår som i huvudsak väl underbyggda med hänsyn till den argumentation som har förts i uppsatsen. Slutsatserna sätts på ett i huvudsak gott sätt in i en större relevant samhällelig och/eller vetenskaplig kontext.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Källor och formalia, m.m.	<p>AB: Stor noggrannhet och korrekthet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning.</p>

	<p>BA: Noggrannhet och korrekthet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning.</p> <p>B: Noggrannhet och korrekthet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning även om vissa smärre brister förekommer.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Språkbehandling	<p>AB: Språkbehandlingen är såväl stilmässigt som grammatiskt mycket god.</p> <p>BA: Språkbehandlingen är såväl stilmässigt som grammatiskt god.</p> <p>B: Språkbehandlingen är såväl stilmässigt som grammatiskt i huvudsak god.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Försvar	<p>AB: Ställningstagandena i uppsatsen försvaras på ett mycket konstruktivt och förtjänstfullt sätt.</p> <p>BA: Ställningstagandena i uppsatsen försvaras på ett konstruktivt och förtjänstfullt sätt.</p> <p>B: Ställningstagandena i uppsatsen försvaras på ett i huvudsak konstruktivt och förtjänstfullt sätt.</p> <p>U: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att</p>

	<p>uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget B.</p>
Handledning	<p>AB: Studenten har under kursen visat mycket god förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p> <p>BA: Studenten har under kursen visat god förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p> <p>B: Studenten har under kursen visat i huvudsak god förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p> <p>U: Studenten har under kursen inte visat tillräcklig förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p>
Tidplan	<p>AB: Studenten har följt tidplanen genom att noga iaktta tidpunkterna för inlämning av utkast. Uppsatsen ska ha slutförts med godkänt betyg senast 20 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>BA: Studenten har med vissa avvikelser följt tidplanen genom att iaktta tidpunkterna för inlämning av utkast. Uppsatsen ska ha slutförts med godkänt betyg senast 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>B: Studenten har utan godtagbara skäl avvikit från tidplanen för inlämning av utkast. Uppsatsen slutförs med godkänt betyg senare än 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p>

	<p>U: Lägsta bedömning är B vid inlämnad uppsats.</p> <p><i>Slutförs uppsatsen med godkänt betyg senare än 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen kan ett högre samlad betyg än BA inte erhållas på kursen.</i></p> <p><i>I fråga om resursstudenter med utökad skrivtid gäller att den ordinarie skrivtiden (20 terminsveckor) förlängs med den utökade tid studenten har rätt till. Studenten ska meddela kursadministratören och handledaren detta vid kursens början samt examinerator i samband med examinationen.</i></p> <p><i>Tiden kan även förlängas på grund av allvarlig och långvarig ohälsa som drabbar studenten eller vård av nära anhörig på grund av dennes allvarliga och långvariga ohälsa. Ohälsan ska styrkas med läkarintyg och inges till examinerator. Vid avbrott i uppsatsarbetet bör även kontakt omgående tas med kursadministratören och handledaren angående undervisningen.</i></p>
--	--

I fråga om ECTS-betyg gäller följande förhållande mellan bedömningskriterier och betygskriterier:

Bedömningskriterium	Betygskriterium
Problemformulering	<p>A: Uppsatsens tema framstår som utomordentligt välvalt samt motiveras på ett utmärkt sätt. Problemformuleringen är utomordentligt tydlig och skarp samt väl avgränsad. Det framgår utomordentligt tydligt vad författaren önskar uppnå med diskussionen i uppsatsen.</p>

	<p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygsriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Uppsatsens tema framstår som välvalt samt motiveras på ett bra sätt. Problemformuleringen är tydlig och skarp samt väl avgränsad. Det framgår tydligt vad författaren önskar uppnå med diskussionen i uppsatsen.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygsriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Uppsatsens tema framstår som i huvudsak välvalt samt motiveras på ett i huvudsak bra sätt. Problemformuleringen är i huvudsak tydlig och skarp samt väl avgränsad. Det framgår i huvudsak tydligt vad författaren önskar uppnå med diskussionen i uppsatsen.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Faktakunskap och insikt i ämnet	<p>A: Faktainnehållet i uppsatsen framstår som utomordentligt relevant i förhållande till problemformuleringen och visar på en utomordentligt god insikt i rättsområdet samt i dess förhållande till andra delar av rättssystemet och samhället i övrigt.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygsriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Faktainnehållet i uppsatsen framstår som relevant i förhållande till problemformuleringen och visar på en god insikt i rättsområdet samt i dess förhållande till andra delar av rättssystemet och samhället i övrigt.</p>

	<p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Faktainnehållet i uppsatsen framstår som i huvudsak relevant i förhållande till problemformuleringen och visar på en i huvudsak god insikt i rättsområdet samt i dess förhållande till andra delar av rättssystemet och samhället i övrigt.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Framställning	<p>A: Framställningen är utomordentligt väl sammanhängande med en utomordentligt tydlig och logisk disposition koncentrerad till de centrala frågeställningar som gör sig gällande inom ramen för problemformuleringen.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Framställningen är <i>väl sammanhängande</i> med en <i>tydlig och logisk</i> disposition koncentrerad till de centrala frågeställningar som gör sig gällande inom ramen för problemformuleringen.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Framställningen är i huvudsak väl sammanhängande med en i huvudsak tydlig och logisk disposition koncentrerad till de centrala frågeställningar som gör sig gällande inom ramen för problemformuleringen.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att</p>

	<p>uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Material	<p>A: Det material som författaren har använt sig av framstår som utomordentligt relevant i förhållande till den valda problemformuleringen. Urvalet av material visar att författaren har gjort en utomordentligt noggrann inventering av källmaterialet på området.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Det material som författaren har använt sig av framstår som relevant i förhållande till den valda problemformuleringen. Urvalet av material visar att författaren har gjort en noggrann inventering av källmaterialet på området.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Det material som författaren har använt sig av framstår som i huvudsak relevant i förhållande till den valda problemformuleringen. Urvalet av material visar att författaren har gjort en i huvudsak noggrann inventering av källmaterialet på området.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Metod	<p>A: Metoden framstår i förhållande till den valda problemformuleringen som utomordentligt välvald. Metoden diskuteras och konkretiseras med hänsyn till den valda problemformuleringen på ett sådant sätt att en utomordentligt god förtrogenhet med</p>

	<p>valda metoden uppvisas. Den valda metoden återspeglas på ett utmärkt sätt i framställningen.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Metoden framstår i förhållande till den valda problemformuleringen som välvald. Metoden diskuteras och konkretiseras med hänsyn till den valda problemformuleringen på ett sådant sätt att en god förtrogenhet med valda metoden uppvisas. Den valda metoden återspeglas på ett gott sätt i framställningen.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Metoden framstår i förhållande till den valda problemformuleringen som i huvudsak välvald. Metoden diskuteras och konkretiseras med hänsyn till den valda problemformuleringen på ett sådant sätt att en i huvudsak <i>god</i> förtrogenhet med valda metoden uppvisas. Den valda metoden återspeglas på ett i huvudsak gott sätt i framställningen.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
<p>Analys och argumentation</p>	<p>A: Den rättsliga argumentationen är utomordentligt tydlig, systematisk och logisk. Argumentationen uppvisar en utomordentligt hög grad av självständighet och en utomordentligt god förmåga att problematisera olika rättsliga frågeställningar med utgångspunkt i materialet.</p>

	<p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Den rättsliga argumentationen är tydlig, systematisk och logisk. Argumentationen uppvisar en hög grad av självständighet och en god förmåga att problematisera olika rättsliga frågeställningar med utgångspunkt i materialet.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Den rättsliga argumentationen är i huvudsak tydlig, systematisk och logisk. Argumentationen uppvisar en tillfredsställande grad av självständighet och tillfredsställande förmåga att problematisera olika rättsliga frågeställningar med utgångspunkt i materialet.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Slutsatser	<p>A: Slutsatserna anknyter i utomordentligt hög grad till den inledande problemformuleringen samt framstår som utomordentligt väl underbyggda med hänsyn till den argumentation som har förts i uppsatsen. Slutsatserna sätts på ett utmärkt sätt in i en större relevant samhällelig och/eller vetenskaplig kontext.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Slutsatserna anknyter i hög grad till den inledande problemformuleringen samt framstår som väl underbyggda med hänsyn till den argumentation som har förts i uppsatsen. Slutsatserna sätts på ett gott sätt</p>

	<p>in i en större relevant samhällelig och/eller vetenskaplig kontext.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Slutsatserna anknyter i tillfredsställande grad till den inledande problemformuleringen samt framstår som i huvudsak väl underbyggda med hänsyn till den argumentation som har förts i uppsatsen. Slutsatserna sätts på ett i huvudsak gott sätt in i en större relevant samhällelig och/eller vetenskaplig kontext.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Källor och formalia, m.m.	<p>A: Utmärkt noggrannhet och korrekthet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Noggrannhet och korrekthet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Noggrannhet och korrekthet dokumenteras i fråga om källhänvisningar, notapparat och källförteckning även om vissa smärre brister förekommer.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att</p>

	<p>uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Språkbehandling	<p>A: Språkbehandlingen är såväl stilmässigt som grammatiskt utomordentligt god.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Språkbehandlingen är såväl stilmässigt som grammatiskt god.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Språkbehandlingen är såväl stilmässigt som grammatiskt i huvudsak god.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Försvar	<p>A: Ställningstagandena i uppsatsen försvaras på ett utomordentligt konstruktivt och förtjänstfullt sätt.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Ställningstagandena i uppsatsen försvaras på ett konstruktivt och förtjänstfullt sätt.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygskriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Ställningstagandena i uppsatsen försvaras på ett i huvudsak konstruktivt och förtjänstfullt sätt.</p> <p>F: Uppsatsen innehåller ett eller flera tillkortakommanden som innebär att</p>

	<p>uppsatsen inte når upp till de krav som anges för betyget E.</p>
Handledning	<p>A: Studenten har under kursen visat utomordentligt god förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p> <p>B: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygsriterier som gäller för betyget A.</p> <p>C: Studenten har under kursen visat god förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p> <p>D: Uppsatsen uppnår till övervägande del de betygsriterier som gäller för betyget C.</p> <p>E: Studenten har under kursen visat i huvudsak god förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p> <p>F: Studenten har under kursen inte visat tillräcklig förmåga att ta tillvara och utveckla handledarens synpunkter på uppsatsen.</p>
Tidplan	<p>A: Studenten har följt tidplanen genom att på ett utomordentligt sätt iaktta tidpunkterna för inlämning av utkast. Uppsatsen ska ha slutförts med godkänt betyg senast 20 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>B: Studenten har följt tidplanen genom att noga iaktta tidpunkterna för inlämning av utkast. Uppsatsen ska ha slutförts med godkänt betyg senast 20 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>C: Studenten har följt tidplanen genom att på ett tillfredsställande sätt iaktta</p>

	<p>tidpunkterna för inlämning av utkast. Uppsatsen ska ha slutförts med godkänt betyg 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>D: Studenten har följt tidplanen genom att med vissa smärre avvikelser iaktta tidpunkterna för inlämning av utkast. Uppsatsen ska ha slutförts med godkänt betyg 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>E: Studenten har utan godtagbara skäl avvikit från att följa tidplanen och/eller uppsatsen slutförs med godkänt betyg senare än 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen på kursen.</p> <p>F: Lägsta bedömning är E vid inlämnad uppsats.</p> <p><i>Slutförs uppsatsen med godkänt betyg senare än 20+10 terminsveckor efter förstagsregistreringen kan ett högre samlad betyg än C inte erhållas på kursen.</i></p> <p><i>I fråga om resursstudenter med utökad skrivtid gäller att den ordinarie skrivtiden (20 terminsveckor) förlängs med den utökade tid studenten har rätt till. Studenten ska meddela kursadministratören och handledaren detta vid kursens början samt examinator i samband med examinationen.</i></p> <p><i>Tiden kan även förlängas på grund av allvarlig och långvarig ohälsa som drabbar studenten eller vård av nära anhörig på grund av dennes allvarliga och långvariga ohälsa. Ohälsan ska styrkas med läkarintyg som inges till examinator. Vid avbrott i uppsatsarbetet bör även kontakt omgående</i></p>
--	---

	<i>tas med kursadministratören och handledaren angående undervisningen.</i>
--	---

Slutligen gör sedan examinator en samlad bedömning av uppsatsen och sätter sedan ett samlat betyg. Observera här att studenten måste ha lägst B i fråga om samtliga betygs-kriterier. En uppsats där språket brister ska således underkännas även uppsatsen i övrigt håller en godkänd standard. Syftet här är att säkerställa att examensarbetena i alla avseende uppfyller en lägsta standard. Det är också viktigt att betona att det inte är fråga om en mekanisk summering av de olika bedömningskriterierna. Bedömningsprotokollet ska istället betraktas som en slags checklista i syfte att säkerställa att examinator vid betygsättningen av ett examensarbete tar ställning till samtliga bedömningskriterier samt att examinatorerna utgår från samma kriterier vid betygsättningen. Den slutliga bedömningen av kvaliteten hos ett examensarbete kan dock bara examinator göra, det vill säga att operationalisera betygs-kriterierna. Juridiska institutionen eftersträvar att kvalitetsbedömningen ska bli så lika som möjligt och därför arrangeras med jämna mellanrum lärarkollegier där handledning och examination av examensarbeten diskuteras.

För oppositionen vid examinationsseminariet gäller endast betyget godkänt respektive underkänt. För att få godkänt ska opponenter ha visat förmåga att på ett konstruktivt och initierat sätt kritisera en annan students examensarbete. Oppositionen bör utgå ifrån de bedömningskriterier som gäller för uppsatsen (se kursplanen). Således bör opponenter kunna diskutera författarens val av problemställning, metod, material, framställning, etc.

Rättelse och omprövning av betyg

I fråga om begäran om rättelse och omprövning finns särskilda anvisningar på Juridiska institutionens hemsida. Begäran om rättelse eller omprövning ställs till huvudexaminator, det vill säga kursföreståndaren. Det bör observeras att en omprövning inte innefattar någon rätt till en förnyad granskning av uppsatsen i form av en så kallad *second opinion*. Omprövningen görs istället med utgångspunkt i det existerande betygsprotokollet. Endast i de fall det samlade betyget framstår som *uppenbart oriktigt* kan detta komma att ändras.

Disciplinförseelser

Förekomsten av plagiat och liknande samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna. Närmare information om föreskrifter för examination och handläggningen disciplinärenden finns på Juridiska institutionens hemsida.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att delta i den digitala kursutvärderingen i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska

upplägg. För kursutvärderingar används enkätverktyget Survey & Report. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen utgör värdefull information i utvecklingsarbetet.